

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1923 november 17.

314. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-53, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Városi kulturprogram

Eddig mindig csak a jognak, a méltányosságnak, a *Treu und Glaube*-nek az üzletkötés etikai követelményeinek s az ötvenéves írói jubileum előtt álló nagybeteg íróval szemben kötelező tekintetek szempontjából foglalkoztunk azzal a ténnyel, hogy Subotica város — most ne nézzük milyen előzmények után s milyen körülmények között — átvette a Milkó-könyvtárnak vagy tízezer kötetét. Most csak arra gondoljunk, hogy a város tízezer kötetes könyvtárhoz jutott s keressük annak módjait, hogy a város hogy teljesíthetné legjobban azokat a kötelezettségeket, melyek őt, nem a könyvtár volt tulajdonosával, de a könyvekkel szemben terhelik.

Mert annyi sok bizonytalanság között az az egy bizonyos, hogy a most megveit könyvtár nem osztozkodhatik a meglévő könyvtár sorsában. A város nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy ingatlanait ugarnak hagyja s hogy a könyvtárát ládába temesse el. Sem az anyagi, sem a kulturális javakat nem lehet ilyen botorul eltékozolni. A városra a könyvtár átvétele nemcsak anyagi kötelezettségeket ró s a kultura kötelezéseit még szigorubban kell vállalni és teljesíteni, mint a bíróság kikényszeríthetőket. A könyvtár átvételével az a kötelezettség jár, hogy a város állítsa fel és nyissa meg *köz-könyvtárát*. Ezek a könyvek ma felbecsülhetetlen értéket jelentenek s ennyi értéket nem szabad ládában hevertetni s átadni az enyészetnek s az elkallódás veszélyének.

A könyvek kezdenek relative is olyan drágák lenni, mint amilyenek a középkorban voltak. Ma csak a nagyon kivételes szerencsés vásárolhatnak meggondolás nélkül könyvet. Az olvasók legnagyobb része vagy egyáltalában nem jut könyvhöz, vagy csak olyan módon, hogy valamelyik elsőrendű szükségletének kielégítéséről le kell mondania. Nyilvános könyvtárak nincsenek, kölcsön könyvtárak nincsenek, könyveket vásárolni nem tudunk, — a kultura ellátatlanjai lettünk valahányan, akiknek azelőtt az olvasás a mindennapi pihenésünk, örömünk és vigasztalásunk volt.

A városnak most módjában áll segíteni a kultura éhezőin. Gazdag, szeretettel, hozzáértéssel és áldozatkészséggel összegyűjtött könyvtár jutott most a birtokába, mely a meglévő könyvekkel együtt különösebb fáradság és áldozatok nélkül egészíthető ki tökéletes közkönyvtárrá. A város ugyesem veszi ki eléggé részét a kultura kötelezettségeiből. Olyan vigalmidíjakat kell fizetni a tudományos

előadások bevételeiből, mint amilyeneket a variété és cirkusztulajdonosok fizetnek. Ki vállalkozhatik itt tudományos előadásokra, hangversenyek rendezésére, amikor a hallatlan dologi kiadásokon kívül a bruttó bevétel 45 százalékát el kell fizetnie adóban. A város a hangversenyek tartását még azzal is megnehezíti, hogy a városi zeneiskola hangverseny-zongoráját sem bocsátja a hangversenyző művész rendelkezésére. Aki művész mégis idetevet, fakóhangu szalonzongorán szólaltathatja csak meg Beethovent.

Volt itt Szabad Liceum is, mely minden politikától függetlenül népszerűsítette a tudományos ismereteket és gyönyörűen lelkes közönséget nevelt a tudományos előadásoknak. Öt év óta szünetel ennek a társaságnak működése is s azok, akik ennek buzgó vezetői voltak a város vezetőségétől várják a bátorítást és kezdemé-

nyezést arra, hogy ez az intézmény, természetesen az új viszonyokhoz képest átalakulva megkezdhesse működését. Volt itt nagyszerű filharmonikus társaság is, mely felejthetetlen eredményekkel írta be működésének emlékét a város kulturtörténetébe. Személyi ellentétek és bizalmatlanságok odázták el a társaság működésének megkezdésére kínálkozó alkalmakat. A zenére szomjas közönség úgy érzi, hogy a város vezetőinek tekintélyével és szeretetével lehetne csak kiemelni a személyi torzalkodásokba belefuladt társaság működését.

Kulturpolitikája nincs a városnak, nincs kulturprogramja, ami összefogná a feladatokat és nyilvántartaná a szükségleteket. Szeretnénk azt hinni, hogy a könyvtár átvétele nem csak egy magánjogi igény érvényesítése volt, hanem az első lépés a kulturfeladatok teljesítésének útján.

A vajdasági radikálisok megbuktatják az agrárminisztert

„Simonovics — az új Pribicsevics” — A „Tribuna” a vajdasági nagybirtokok mellett — Radics vissza akar térni Zagrebba

A radikális-pártban Simonovics agrárminiszter ellen különösen a vajdasági radikálisok körében már régóta elégedetlenség uralkodik. A kormány azonban eddig még mindig cáfolta az agrárminiszter bukásáról szóló híreket. Most azonban váratlanul a kormányhoz egészen közelálló „Tribuna”-ban nyerne megerősítést azok a hírek, amelyek Simonovics agrárminiszter közeli távozásáról szólnak. A „Tribuna” erről a kérdéssel a következőket írja:

„Jól értesült radikális körökben makacsul tartja magát az a hír, hogy Simonovics agrárminiszternek rövidesen el kell hagynia helyét. Simonovics ellen van ma ugyilatszlik már az egész radikális klub. A többség összehasonlítja az agrárminisztert Pribicsevics-sel, akinek tekintet nélküli, szerencsétlen politikájával sikerült magától elidegeníteni a horvátokat, dalmátokat, montenegrókat és bosnyákokat. Egyedül a Vajdaság maradt még odaadó és hű hozzánk, ha csak Simonovics nem taszítja azt is ellenségeink közé. Simonovicsnak szeméremre vetik azt is nemzeti szempontból, hogy nem tud különbséget tenni a boszniai nagybirtokok és a vajdaságiak között, holott az előbbieket a szerb néptől elragadott földekből alapították, míg a vajdasági nagybirtokok energikus kulturmunkának az eredményei.”

A „Tribuna” feltűnést keltő cikkén kívül a Simonovics elleni elégedetlenség kifejezésre jutott a

pénzügyi bizottság pénteki albizottsági ülésén is, a pénzügyi törvény tárgyalásánál. Setyerov Slavko demokrata képviselő kritizálta Simonovics agrárpolitikáját, különösen a telepítések körül kifejtett munkáját. Véleménye szerint az ország északi részei gazdasági szempontból fontosabbak a déli részeknél. Felhozott Setyerov bűnös példákat a rossz agrárpolitikára, ahol valósággal mocsarakra telepített le dobvoljácokat.

Setyerov kifogásaihoz csatlakozott a bizottság elnöke, Grgin Dusan radikális képviselő is, aki kijelentette, hogy a Vajdaságban minden terv és szakértelem nélkül vitték végbe a telepítéseket. A telepések háza csaknem az egész évben víz alatt van.

Hogy Simonovics agrárminiszter helyzete milyen gyenge, arra nézve jellemző, hogy néhány idősebb vajdasági politikus, aki eddig távol tartotta magát a fiatalabb vajdasági képviselőknek az agrárminiszter ellen indított akciójától, most már szintén egészen nyíltan állást foglalnak Simonovics ellen.

Az ellenzék akciója a tartományi fölosztás ellen

Pasic miniszterelnök betegsége miatt a kormány pénteken sem tartott tanácskozást és a kormánypárt körében sem volt különösebb akció észlelhető. Ezzel szemben nagyobb élénkség nyilvánul meg az ellenzéki pártok, különösen pedig a föderalista

pártok körében. Az a hír ugyanis, — amiről a Bácsmegeyi Napló már néhány nappal ezelőtt megemlékezett — hogy a belügyminiszter sürgősen végre akarja hajtani Horvátország és Szlovénia tartományi beosztását — máris kihívta maga ellen az ellenzék tiltakozását. Különösen a klerikálpárt igyekszik módot találni az intézkedés kiparizálására, ami ellen már szóbelileg tiltakozott Vuicsics belügyminiszterrel, azonban eredménytelenül. Fontos tanácskozások indultak meg a klerikális képviselők és a ljubljana pártvezetőség közt, hogy milyen módon lépjenek fel a fölosztás terve ellen. Zsebot képviselő Ljubljana-ba utazott, hogy a klerikális párt vezetőségével tárgyaljon, de Korosec távolléte — aki a képviselői delegációval Lengyelországban van — kissé megbénítja a klerikálpárt agilitását. Korosec azonban néhány nap múlva már hazaérkezik, úgy, hogy e kérdésben rövid időn belül döntő elhatározás várható.

A fölosztásról éles hangon ír a horvát blokk sajtója is és erélyes ellenállást követel a kormány intézkedéseivel szemben.

Radics visszatér az országba

Radics Istvánnak londoni működése felé mind nagyobb figyelemmel fordul a beogradi közvélemény. Beogradban kezdik már belátni, hogy Radicsnak sikerül maga és a horvát ügy iránt felkelteni az angol politikai közvélemény érdeklődését és különösen az angol munkáspárt körében talált visszhangra Radics néhány cikke és előadása.

A „Beogradske Novosti” péntek esti száma nagy feltűnést keltő táviratot közöl Londonból, amely szerint Miatovics Cseda közvetítésével Radics találkozott a londoni SHS. követtel, akivel a szerb-horvát megegyezés kérdéséről tárgyalt. Ezzel kapcsolatban Londonban úgy tudják, hogy Radics rövidesen visszatér Zagrebba.

Radics visszatérésének a híret megerősíti egy zagrebi jelentés is, amely szerint a Radics párt körében azt állítják, hogy Radics nagy sikerrel folytatja akcióját, gyakran tárgyal angol politikusokkal és diplomatákkal és miszsióját hamarabb fogja befejezni, semmint gondolták volna. Radics visszatérését pártja áprilisra várja.

Hogy ezek a hírek mennyiben fognak valóra válni, azt természetesen nem lehet tudni, bármennyire is autentikus forrásból érkeznek. Radics magatartása mindig határozatlan volt és ezért ha gondol is a hazatérésre, ha tárgyal is ebben az ügyben illetékesekkel, nem lehet biztosra venni, hogy valóra váltja-e ebbeli szándékát.

Sombor vagy Osijek?

A baranyai községeket Verőce megyéhez akarják csatolni

Dárdáról jelentik: Még el sem múltak hullámai Baranyamegye likvidálásának, amely Somborhoz csatolta a csonka megyét, máris komoly formában hangzott el emiatt az elégedetlenség.

Tudósításaink alapján beszámoltunk arról, milyen nehézséget jelent ez a megoldás a baranyai lakosságra, főleg a rossz közlekedés miatt. Azt is megírtuk, hogy a Bácskához való csatolás nem kevesebb, mint ötszörösét jelenti az előbb fennállt adóknak.

A panaszok és tiltakozások komoly megfontolásra kényszerítették az illetékeseket, akik revízió alá akarják bocsátani Baranya likvidálásának kérdését.

Értesüléseink szerint kormánykörökben is elfogadták azt a tervet, hogy Baranyamegye járásait Verőcemegyéhez csatolják. A terv megvalósítása ellen csupán *Trifkovic* miniszter nyilatkozott, akinek baranya a választókerületéhez tartozik. A miniszter álláspontja azonban aligha győz, mert a baranyai nép érdeke is azt kívánja, hogy az inkább megközelíthető Osijek legyen a megye székhelye.

Radikális politikai körökből úgy informáltak, hogy nem lehet akadály az sem, hogy Verőcemegyében a horvát közigazgatási törvények vannak érvényben, Baranyában pedig a régi magyar törvények, mert hasonló a helyzet a Muravidéken is, s a közigazgatás mégis kielégítően prosperál.

A német trónörökös mint magánember akar élni Németországban

Anglia nem enged retorziókat alkalmazni a trónörökös hazatérése miatt

A hazájába visszatért *Frigyes Vilmos* német ex-trónörökös pénteken fogadta Oelsben a berlini lapok munkatársait, akik előtt a következőket mondotta:

— Boldog vagyok, hogy kilenc esztendei távollét után ismét itthon lehetek feleségemmel és gyermekeimmel a magam birtokán. Boldog vagyok, hogy megint Németországban lehetek honfitársaim között és megoszthatom velük mindazt a sok keserőséget, ami most Németországra nehezedik. Boldog vagyok, hogy ismét láthatom régi barátaimat a békédoból és fegyvertársaimat a háboru idejéből. *Nem akarok politizálni*, teljesen vissza akarok vonulni és kötelességemet teljesíteni. Ezen a kereten belül dolgozni akarok azon, hogy hazámat, amelynek jövőjébe vetett bizalmamat sohasem vesztetem el, újraépíteni segítsem.

Az ex-trónörökös megöregedett és bár csak negyven éves, *haja egészen szürke*. Alakja karcsu maradt, arca kissé teltebb, ajka körül széles ráncok. Régi, heves modorát elvesztette és megfontoltan beszél.

Frigyes Vilmos hazatérése alkalmával egész Németországot végigutazta, de csak egyszer ismerték fel. Magdeburgban, amikor a városon keresztülhajtattott, egy nyugalmazott ezredes a főútcán ráismert, mire a járókelők lelkes ünneplésben részesítették.

Csütörtökön *Frigyes Agost* volt szász király, aki a szomszéd birtokon lakik, meglátogatta. A trónörökös egyelőre Oelsben marad és sehol sem szándékozik menni, különösen Potsdamba és Berlinbe nem, mert ezt megígérte a birodalmi kormányának.

A fogadás alkalmával *Frigyes Vilmos* az újságírókkal szemben igen

szeretetreméltó volt, azonban kijelentette, hogy a rövid nyilatkozaton kívül más kérdésre nem válaszol. Arra kérte az újságírókat, hogy a jövőben tekintsek őt magánembernek, aki nem akar a nyilvánosság előtt szerepelni.

Anglia a francia retorziós követelések ellen

Párisból jelentik: A nagyköveti konferencián Franciaország képviselőjének ama javaslatát, hogy *követeljenek Németországtól Frigyes Vilmos ex-trónörökösnek a Német-*

A bunyevác-sokac párt kongresszusa előtt

Békítik az elégedetleneket

A bunyevác-sokacpárt kongresszusának előkészítéséről a *»Bácsme gyei Napló«* számolt be elsőnek és megírta azt is, hogy a pártkongresszus napirendjén igen fontos kérdések szerepelnek, így elsősorban a párt szélesebbkörű szervezkedésének és az eddig passzív rezisztenciába vonult intellektuelleknek a pártpolitikába való bevonása ügyében fognak határozni.

A kongresszust megelőző tárgyalásokról a bunyevác-sokacpárt egyik vezetője kijelentette munkatársunk előtt, hogy azok a *legjobb mederben folynak*. Az új szervezkedést a párt azért tartja szükségesnek, mert a bunyevác-sokacpártnak a jövőben nagy erőfeszítésre lesz szüksége, hogy a Vajdaságban is agitáló Radics-párttal szemben megtartsa eredeti pozícióját. A bunyevác-sokacpárt a legnagyobb elkeseredéssel látja, hogy a vele fegyverbarátságban levő Radics-párt most a bunyevácok rovására akar érvényesíteni a Vajdaságban és ezért sürgősnek és mulhatatlanul fontosnak tartja a pártegység biztosítását.

Hangsúlyozta informátorunk, hogy a párt küszöbön álló bomlásáról *elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak* és nem is ilyen értelemben van szó a pártegység biztosításáról, hanem a mostani akció főképpen a pártpolitikától már hosszabb ideje

birodalomból életfogytig való szándékozását, Anglia delegátusa visszatartotta. Az angol delegátus kormányának nevében kijelentette, hogy *Anglia csak a volt trónörökösnek katonai ellenőrzéséről hajlandó tárgyalni*. Nem talált helyeslésre az a francia követelés sem, hogy a szövetségesek közös jegyzékben súlyos szankciókkal fenyegetessék meg Németországot. Az ülés azzal végződött, hogy a szövetséges hatalmak delegátusai a francia javaslatról jelentést tesznek kormányaiknak és a tárgyalást később folytatni fogják.

távolálló intellektuelleknek a pártéletbe való bevonására szorítkozik. Ugyanis azok a bunyevác intellektuellek, akiknek azelőtt fontos szerepük volt a párt politikájának az irányításában, az utóbbi időben fokozatosan visszavonultak az aktív szerepléstől, annál is inkább, mert a pártban a földművesek jutottak túlsúlyra és számarányuknál fogva a párt vezetését is ők vették át teljesen.

A passzivitásba vonult intellektuellek azonban nem foglalkoztak az azzal a tervvel informátorunk szerint, hogy a pártból kiváljanak, még kevésbé pedig, hogy új pártot alakítsanak, vagy egy másik párthoz csatlakozzanak, csupán a passzivitásban az elégedetlenkedők csoportját alkották, akik a pártvezetőség intézkedéseivel a legritkább esetekben értettek egyet.

Ezért indultak most meg a meg egyezésre irányuló tárgyalások, amelyek sikerrel kecsegtetnek, bár eddig még nem vezettek pozitív eredményre. Abban az esetben is azonban, ha az intellektuellek nem hajlandók újra aktív szerepet vállalni a pártvezetőségben, a párt egységét nem félti a bunyevác-sokacpárt, amely mégis reméli, hogy a kongresszuson sikerülni fog az intellektuellek bevonásával a teljes pártegység összekovácsolása.

Hötendorfi Conrad önvallomásai

Mindenáron háborút akart

Hötendorfi Conrad emlékiratainak folytatásában közli annak a közös miniszteri tanácsnak a jegyzőkönyvét, amelyben a háborúról döntöttek. Erről a jegyzőkönyvről még sokáig fognak beszélni s a késői korok történetírója gyakran fogja a kezébe venni. Ebben a jegyzőkönyvben vannak leírva a következő baljóslatu mondatok:

1. Az összes jelenlevők egyetértésnek abban, hogy a Szerbiával való konfliktust a lehető legrövidebben, — akár *leggyerekel*, akár békésen — el kell intézni.

2. A minisztertanács hajlandó a magyar királyi miniszterelnök nézetéhez csatlakozni és elfogadni azt, hogy először mozgósítsanak, aztán Szerbiához határozott követelésekkel lépjenek fel s ezeknek nem teljesítése esetén, *ultimátumot küldjenek neki*.

3. A magyar királyi miniszterelnök *kivételével*, az összes jelenlevők azt a felfogást nyilatkoztatták, hogy diplomáciai siker még abban az esetben is, ha ez Szerbia megalázásával jár együtt, értéktelen s *ennek következtében Szerbiával szemben oly messzeszemű követeléseket kell felállítani, hogy Szerbiának ne legyen más útja, mint a követelések elutasítása*. Az elutasítás után lehetővé tenné a katonai akciót.

Ez magyarra fordítva annyit jelent, hogy — *háboru*. Tisza István még különböző felvilágosításokat kért Conradtól, de ez nem szívesen

válaszolt a kérdésére.

— Ezek katonai titkok, — gondolta magában — semmi közük hozzájuk a civileknek...

Azután mégis más meggyőződésre jutott, elvégre arról van szó, hogy döntő határozatot hozzanak, tehát mégis megadta a felvilágosítást.

— Arra figyelmeztetem az urakat, — szökött rá a miniszterekre — hogy *jegyzeteket ne készítsenek az előadásomról*.

Nem is készíthettek, csak szótlannul végighallgatták a nagy titkokat. Ezek a nagy titkok pedig a következőkből állottak:

1. Ha Oroszország, Románia, Szerbia és Montenegró ellen kellene hadat viselni, ebben az esetben az esélyek a monarchia számára nem kedvezőek.

2. Az utóbbi években a fegyverkezések olyan arányt teremtettek a nagyhatalmak között, hogy ez inkább a monarchia kárára toledott el.

Tehát az időpont nem volt alkalmas a háboru indítására. Mindegy. Conrad — mint most maga megírja — *azért mégis a háboru mellett kardoskodott*. Amikor hazament a minisztertanácsról, így szökött tisztjeihez:

— Ha Oroszország, Románia, Szerbia és Montenegró ellenünk szövetségesek, akkor nem tudjuk megállani helyünket. Szeretném, ha nem így volna, de, sajnos, így van. Mindegy, azért mégis háboru!

Tisza magatartását a közös mi-

nisztertanácsban a következőképpen jellemzi a volt vezérkari főnök:

— Az összes felelős miniszterek, Tisza kivételével, számításba vették a háborut és ezt határozottan ki is mondták. Tisza egyrészt nem tartotta az időpontot alkalmasnak a háboru megkezdésére, de másrészt *oly eljárást indítványozott Szerbia ellen, amely eljárásnak egészen bizonyosan a háboruhoz kellett vezetni*. Tisza álláspontját megmagyarázza az a körülmény, hogy ő állandóan a magyar szempontot tartotta maga előtt. Főképpen az a gond bántotta, hogy háboru esetén a románok azonnal bevonulnak Erdélybe és a háboru kedvező kimenetele esetén szláv területeket csatolnak a monarchia területéhez, ami annyit jelentene, hogy a magyar befolyás megszükülne. Ezenkívül Tisza gróf azoknak a balulvégződött tárgyalásoknak a hatása alatt állott, amelyeket a magyarországi románokkal folytatott,

Kanyarójárvány

Szuboticán

Fertőzöttek a szuboticiai óvodák

Az állandó fertőző megbetegedések özönében néhány hete Suboticán újabb járványos betegség ütötte fel a fejét. Feltűnő mértékben elszaporodtak az utolsó hetekben a kanyaróbetegség és az alapjában véve többnyire könnyű lefolyású betegség főleg a 2—5 év közötti gyermekek között tombol.

Eddig ugyan nagyon kevés megbetegedés volt halálos kimenetelű, azonban a járvány olyan súlyos mértékben terjed, hogy a *Bajai-utí, valamint a Frankopanska-uccai óvodák már teljesen meg vannak fertőzve* és más óvodákban is sok a beteg a kis gyermekek között, míg az elemi iskolákban ritkábbak a kanyaró megbetegedések.

A járvány súlyossága ellenére sem történt még hatósági intézkedés a fertőzött óvodák bezárására, holott sürgős volna a tisztí főorvosi hivatal intézkedése, mert a kevésbé művelt szülők ugysem tartják szükségesnek a kanyaró megbetegedések bejelentését, holott a kanyaró — ha látszólag nem is a legveszedelmesebb gyermek-betegségek közé tartozik — bázisa a későbbi skrofulás és tuberkulotikus megbetegedéseknek és így óvatosan kell ellene védekezni.

Házassít és elválaszt a rendőrség

Több mint 3000 vadházasságot számlált össze a szuboticiai rendőrség

Néhány hónappal ezelőtt miniszteri rendelet érkezett Suboticára, a mely kötelességévé tette a rendőrségnek, hogy a mindjobban elszaporodó vadházasságok ellen tegye meg a szükséges intézkedéseket az erkölcs védelme és a bűnügyek számának csökkentése érdekében.

A rendőrséget a miniszteri rendelet kétségkívül nehéz feladat elé állította. Rendkívül nehéz mindazoknak a nyomára jutni, akik polgári és egyházi esketés nélkül választottak maguknak házastársat.

A szuboticiai rendőrség a miniszteri rendelet értelmében erélyes nyomozást indított a vadházasságok után. A körüli rendőrbiztosok utján ugyszólván házról-házra járva írta össze a vadházasságokat — különösen a külvárosokban. Ez a munka most nagyrészt befejeződött és bár elképzelhetetlen, hogy a hatóság minden vadházasságot felkutasson, *már eddig is több mint 3000 vadházasságot jutott a rendőrség tudomására*. A rendőrbiztosok által összeírt vadházasságok között minden típus

képviselve van az egykoru házastelektől kezdve olyan szélsőségekig, ahol hatvan éves férfiak élnek közös háztartásban husz év körüli nőkkel.

A vadházasságok feltűnő elszaporodásának megakadályozására, illetőleg a már meglevő közös háztartások megszüntetésére a suboticei rendőrség most drákói rendszabályokra készül. A vadházastársakat elsősorban is igyekezni fog a rendőrség összeházasítani, ha pedig ez nem sikerül, úgy a rendőrség szét akarja választani a közös háztartásban élőket, ami különösen azokban az esetekben válik lehetővé, amikor az egyik fél nem suboticei illetőségű, vagy nem jugoszláv állampolgár, mert ezeket a rendőrség ki fogja utasítani, illetőleg kitoloncolja illetőségi helyére.

Hogy azonban ezekkel az intézkedésekkel a rendőrségnek sikerül-e gyökeresen megoldani a vadházasságoknak a rendőri intézkedéseken túlnövő problémáját, az nagyon kérdéses.

Megkezdődött

a szerbkereszturi kémkedési per tárgyalása

A bíróság elnapolta a tárgyalást

Noviszadról jelentik: Vlada Vaszin decskai földműves, akinek fia Szerbzszi-Kereszturon teljesít szolgálatot a csendőrségnél, többször átlátogatott Magyarországból fiához. Az egyre sűrűbbé váló látogatások gyanút keltek a hatóságok előtt és Vlada Vaszint májusban — mint annak idején megírta a Bácsmegeyi Napló — kémkedés gyanúja miatt letartóztatták.

A noviszadi törvényszék pénteken tárgyalta Vlada Vaszin ügyét. A vádirat szerint Vaszin Egger százados megbízásából teljesített kémzolgálatot és báró Gerliczitől, akinek birtokán élt, tizenöt hold földet kapott a sikeres kémkedésért.

Vaszin tagadta, hogy kémkedni járt Magyarországból, csupán annyit ismert be, hogy Gerliczi bárótól öt hold földet kapott bérbé feles gazdálkodásra. Ennek igazolására több tanút nevez meg.

A bíróság elrendelte a tanúk kihallgatását. A tárgyalást elnapolták.

Macdonald támadása az angol kormány ellen

Baldwin elítéli Franciaország eljárását

Londonból jelentik: Az angol alsóház ülésén Ramsay Macdonald a munkáspárt vezére bizalmatlansági indítványt nyújtott be a Baldwin-kormány ellen. Beszédében élesen támadta a kormányt, ingadozó, erélytelen külpolitikája miatt és rámutatott arra, hogy a német jóvátétel kérdésében, valamint a Ruhr-vidéki megszállás ügyében folytatott angol kontinentális politika tönkretette a brit piacokat. Hálásan emlékezett meg Gmuls tábornok magatartásáról, aki — mint mondotta — egyetlen volt az angol politika vezetői között, aki a Ruhr-vidéki akcióval kapcsolatban bátran mert tiltakozni a szövetségesek eljárása ellen.

Baldwin válaszában hangoztatta, hogy az angol kormánynak nagyon óvatosan kellett eljárni, mert elhamarkodott akcióval csak ellenségeskedést teremtett volna Európában. Kötelessége volt az angol kormánynak a szövetségesekkel összhangban fáradozni azon, hogy rendezhessék a felmerült problémákat. Ebben a pillanatban nem lehet megállapítani még azt, hogy a kormány külpolitikája nem

volt sikeres. A brit kormány — mondotta — igyekezett a szövetségesek tudomására hozni, hogy Anglia határtalan ideig nem őrizheti meg az antanttal való együttműködést követelő szellemet, mert úgy hiszi, hogy a mai helyzetet sokáig

tovább tartani nem lehet. Átterve a munkanéküliségre, Baldwin kijelentette, hogy főleg a Ruhr-vidéki megszállás és a német gazdasági helyzete miatt ezáltal bekövetkező katasztrófa miatt lehetetlen Európát újjáépíteni.

Diplomáciai bonyodalom a prágai ítélet miatt

A beográdi cseh követ a külügyminiszternél

Daszkalov gyilkosát, Nikolov Atanaszt, mint megirtuk, a prágai esküdtszék felmentette. A felmentő verdikt különösen Beogradban keltett kínos feltűnést, mert ebben annak jelét látják, hogy a cseh közvélemény előtt szimpatikus a mai bulgár-rezsim, amely pedig Jugoszlávia iránt nem barátságos.

A pénteki beográdi lapok kivétel nélkül súlyosan támadják a prágai ítélet miatt Csehországot s a támadás a kormányhoz közel álló lapokban is meglehetősen élénk. A radikális párt hivatalos lapja a Samoupravava is vezércikkben foglalkozik a cseh politikával s szemrehányásokat tesz Nikolov felmentése miatt. A prágai ítéletet a lapok általában Kramarz befolyására vezetik vissza, Kramarz és a nemzeti szocialisták ellenzékben vannak s külpolitikában a Cankov-kormányt támogatják.

A cseh sajtó mára nyilvánvalóan a prágai külügyminiszter informálása alapján igyekszik a felmentő íté-

let szűlle hatást enyhíteni.

Daszkalov gyilkosának felmentése annyira komoly hatást keltett Beogradban, hogy Seba cseh követ szükségesnek látta pénteken felkeresni Nincsić külügyminisztert, akivel közölte, hogy a cseh sajtó is a legnagyobb mértékben rosszalja a felmentő ítéletet és kifejezte azt a reményét, hogy ez nem változtat az S. H. S. királyság és Csehország közti barátságos viszonyon, közölte továbbá azt az értesülését, hogy az ügyész felebbezése folytán az ítéletet valószínűleg megsemmisítik s Nikolov ellen új tárgyalást tartanak.

A prágai rendőrség Nikolovot ma újra letartóztatta.

Beogradban a cseh követ barátságos lépése dacára megállapítják, hogy a cseh-jugoszláv barátság csak hűzelső nyilatkozatban nyilvánul. A prágai ítélet újabb dokumentuma, hogy a cseh népben nem él szimpátiája a S. H. S. királyság iránt s ideje volna új külpolitikai orientációt keresni.

Katasztrófális a helyzet Berlinben

A berlini malommunkások sztrájkba léptek — A franciák újból fegyverkezéssel vádolják Németországot

Berlinből jelentik: Nagy-Berlin malommunkásai bérkülönbségek miatt hirtelen sztrájkba léptek. Ez a sztrájk melyet a kommunisták kényszerítettek elő rendkívül súlyos bonyodalmakkal lenyeget, mert jelenleg, ellentétben a normális helyzettel, igen kevés liszt érkezik vidékről Berlinbe és a Berlinbe való liszt-felhozatalt rendőri intézkedések nagyon korlátozzák. Szinte katasztrófálissá teszi a helyzetet, hogy csak a kommunistáknak sikerült a berlini villamostelepek munkásait is rábírnai, hogy pénteken szimpátiasztrájkot rendezzenek, a sztrájkoló nyomdászokkal való együttérzésük jeleül.

A berlini városi képviselőtestület ülésén a kommunista városi képviselők éles támadásokat intéztek a kormány ellen, a nyomdászsztrájk vezetőinek letartóztatása miatt, a kiknek haladéktalan szabadonbocsátását követelték.

A külföldi devizák óriási emelkedése következtében többszáz százalékos áremelkedések várhatók. A kenyér árát máris az eddigi 240 milliárd helyett 480 milliárdban állapították meg.

Százmillió aranyárka segély a megszállt területeknek

Berlinből jelentik: A német birodalmi kormány a legutóbbi minisztertanácsban elhatározta, hogy a járadékbank által a kormány rendelkezésére bocsátott kilencszázmillió járadékmárkából százmilliót a megszállt területekre küld, hogy ott tovább fizethesse a segélyeket.

Francia rémítás

Párisból jelentik: Foch marsall a nagykövetek konferenciáján fontos dolgokat közölt Németország fegyverkezéséről. A konferencia Foch marsall bejelentése után elhatározta, hogy javaslatot intéz az egyes államok kormányaihoz, amelyekben azt ajánlja, hogy a kormányok figyelmeztessék Németországot a békeszerződés betartására. A javaslatban

felsorolják azokat az alkalmazandó szankciókat, amelyekkel a német birodalmi kormányt a békeszerződés betartására lehet kényszeríteni.

A nagyköveti konferencia ülésén megjelent Hösch német követ, aki bejelentette, hogy a német extrónörökös már régebben engedélyt kért Németországba való visszatérésre. A német kormány — hangsúlyozta — nem utasíthatta vissza a kérést, miután a jogairól lemondott extrónörökös kötelezte magát, hogy mint magánember fog élni birtokán és tartózkodni fog minden politikai cselekvéstől. Megdölgte azt a hírt, hogy az excsászár is elhagyni készül Doornit.

A berlini nyomdászsztrájk Berlinből jelentik: A nyomdászok sztrájkja befejezettnek tekinthető. A helyi szervezetek elhatározták, hogy a sztrájkot félbeszakítják, tekintettel arra, hogy számos sztrájkfőző jelentkezett munkára. A lapok egyrésze már megjelent, redukált tartalommal.

Vilmos császár feleségének szerepe az extrónörökös hazatérésében

A Daily Mail jelentése szerint Vilmos excsászár feleségének nagy szerepe volt az extrónörökös hazatérésében. A lap szerint az ő közbenjárása szerezte meg a német kormány beleegyezését is.

Ludendorff mosakszik Ludendorff az »Express-Correspondenz«-ben nyilatkozatot tett közölte, hogy Kahr a Bürgerbreukellerben őt nem világosította fel, hogy Hitler mozgalmától el akar fordulni, ezt senkinek sem mondotta, ezért ő Kahrt árulónak tekinti.

A zavargó Németország Düsseldorfból jelentik, hogy a munkanéküliek zavargása félelmetes arányokat ölt. A munkanéküliek tömege ugyanúgy van szervezve, mint a kommunisták. A századok tervszerű vezetéssel házról házra járnak és úgy fosztogatnak.

Ujszülött

a szalmakazalban

Egy fiatal anya büne

Sentáról jelentik: Dukai Erzsébet starakanizsai 18 éves munkásleány Sentán dolgozott a Mánics-féle házépítkezésnél. A leány áldott állapotban volt, de ezt titkolta. A leány munkaközben szülési fájdalmakat érzett, egy félreeső helyre ment és ott megszülte gyermekét.

A szülés után a kis ujszülöttet, — leánygyermek volt, — a félreeső hely mögött levő szalmába rejtette, míg ő maga visszatért a munkahelyre és tovább dolgozott.

Később az egyik munkás a félreeső hely tájékaról gyermekszületést hallott, odament és kutatni kezdett, hogy honnan jön a síró hang.

Erősen figyelve, megállapította, hogy a gyöngye nyöszörgés a szalmakazalból jön, mire odament és a szalmából előhúzott egy kis ujszülött csecsemőt.

A meglepő felfedezés után a kis csecsemőt a munkások közé vitte és azonnal jelentést tettek a rendőrségnél az esetről.

Beslles rendőrkapitány kihallgatásokat eszközölt és a gyanu Dukai Erzsébetre terelődött, hogy ő rejtette el a csecsemőt a szalma közé.

A leányt a gyanu alapján letartóztatták és vallatni kezdték, de ő egyre azt hangoztatta, hogy ő nem szült és a csecsemőt nem ő rejtette a szalma közé. Miután a leány beteg volt, a rendőrkapitány úgy intézkedett, hogy ne a rendőrségre, hanem a kórházba vigyék és ott tartásuk felügyelet alatt.

A kórházban a leány cipőin vért találtak és azt is azonnal megállapították, hogy gyermeket szült. Erre újból kihallgatta a rendőrkapitány, mire bevallotta, hogy a szalmában talált gyermeknek ő az anyja és azért rejtette a gyermeket a szalmába, mert szegyezte, de nem volt szándékában a gyermeket elpusztítani. Amikor a gyermeket a szalmába rejtette, bizott abban, hogy idegenek megtalálják.

A leányt átadják a suboticei ügyészségnek.

Decemberelsején veszi át hivatalát

a baranyai apostoli adminisztrátor

Hirt adtunk már arról, hogy a baranyai katolikus hívek apostoli adminisztrátorává Akszamovics Antun djakovári megyés püspököt neveztek ki.

Az új apostoli adminisztratura joghatósága alá tartozik a pécsi püspökségtől elszakadt baranyai terület, továbbá a valpovói és dolnjimihajlováci esperesi kerület, amelyek fölött Akszamovics püspök, mint apostoli adminisztrátor gyakorol joghatóságot.

Az adminisztrátor december 1-én veszi át hivatalosan a területek egyházi kormányzását.

Akszamovics kinevezését október utolsó napjaiban határozták el Rómában, ahol a kérdésnek ilyen megoldását szorgalmazta Pellegrinelli pápai nuncius és Zichy Gyula pécsi megyés püspök.

A horvát főpapok azt kívánták, hogy Baranyát és a pécsi püspökségtől elszakadt két esperesi kerületet olvasszák be a djakovári püspökségbe, azonban Rómában úgy döntöttek, hogy a djakovári püspök külön adminisztraturát kap e területre.

Szeretetadomány Vilmos excsászárnak

A maradékot átveheti a Bácsme gyei Napió szerkesztőségében

Csütörtökön éjjel becsöngetett a Bácsme gyei Napió szerkesztőségébe egy hordár, hátán két megtermett csomaggal, amelyeket minden további nélkül letett a szerkesztőségi szolga asztala mellé a földre.

— Ezek itt maradnak, — jelentette ki és távozni készült.

— Honnan hozza ezt a két pakkot? — érdeklődtünk.

— Az uccán kaptam egy embertől, hogy hozzam fel ide a szerkesztőségbe.

— Ki volt az az ember?

— Nem tudom kérem, nem ismerem, csak ideadta a csomagot és már ment is...

— Mit mondott, mi van a csomagokban?

— Semmit. Csak ideadta és már ott is hagyott...

Megkérdeztük az öreg hordártól, hogy kinek hozta tulajdonképpen a csomagokat:

— Vilmos császárnak, — mondta legnagyobb meglepetésünkre a hordár, teljes lelki nyugalommal, — ja igaz, egy levelet is hoztam ebben a dologban.

Kabátja ujjából előkotorászott egy levelet, amely azonban nem az excsászárnak szólt, hanem szerkesztőségünknek és amely teljes szövegében így hangzik:

BÁCSMEGYEI N. SZERKESZTŐSÉGE
SUBOTICA

MINTHOGY A NÉMETORSZÁGI ESEMÉNYEK RŐL NAPONTA IR A B. N., TÖBBEN FIGYELEMMEL KÍSÉRJÜK AZT A FÉLELMETES NYOMORT ÉS DRÁGASÁGOT, MELY OTT URALKODIK. OLVISSUK VILMOS EXCSÁSZÁRRÓL, HOGY NAGY NYOMORNÁK NÉZ ELÉBE, S EZÉRT EL-HATÁROZTUK, HOGY VISSZA ÉRKEZVE AZ OROSZ HADIFOGSÁGBÓL, BÖRTÖNÖKBŐL, — AHOVÁ AZ Ő JÓVOLTÁBÓL JUTTOTTUNK, — MINDAZOKAT A MELLEGLÉSO ÉS FELSŐ RUHÁKAT, POKRÓC, ÉS EGYÉB HASONLÓ JÓKAT, MELYEKKEL ATYAI GONDOSKODÁSSAL ELLÁTOTT BENNÜNKET, — RÉSZÉRE KÖSZÖNETTEL VISSZAKÜLDJÜK, ANNÁL IS INKÁBB, MIVEL SZIVBŐL MEGÜTÁLTUK A HÁBORUSKODÁS BORZALMAS MESTERSÉGÉT, A MELYRE Ő ANNYISZOR BÜZDÍTOTT BENNÜNKET, KÜLÖNÖSEN KEDVENC SZAVAIVAL: »ADJÁTOK MEG A CSÁSZÁRNÁK, AMI A CSÁSZÁRÉ!« MEG MOST IS FÜLÖNKBE CSENGNEK SZAVAI, AMELYEK ARRÁ INDITANAK MINKET, HOGY MEGADJUK NEKI AMI AZ ÖVÉ ÉS KÉRJÜK SZERETETTEL JUTTASÁK EL EZEN KÜLDEMÉNYT HOHENZOLLERN VILMOS FOGLALKOZÁSNÉLKÜLI EGYÉNNÉK (DOORN, HOLLANDIA) RÉSZÉRE, AMIT ELŐRE IS MEGKÖSZÖNÜNK OROSZ HADIFOGSÁGBÓL ÉS A HÁBORU BÖRTÖNEIBŐL MEGSZABADULTAK CSOPORTJA.

A nyomtatott írással, csupa nagybetűvel írt levél nem a legmegnyugtatóbb hatást keltette és ezért óvatosságból megkérdeztük a hordártól:

— Mit gondol, nincs benne pokolgép?

— Isten ments', — mondta a hordár biztatóan és szaladni kezdett kifelé.

Megfogtuk.

— Vallja be, — szóltam rá szigoruan — hogy bomba van benne.

— Én nem tudok róla, — esküdözött a hordár és fölényesen hozzátette — az urak ugylátszik meg vannak ijedve.

— Hogyne, — mondtam és két-

szer földhözvágtam a nagyobbik csomagot.

Nem robbant föl, amiből arra következtettünk, hogy még sincs benne bomba. A hordárt visszahoztuk a lépcsőről és felszólítottuk, hogy bontsa föl a csomagot.

— Azt nem, — felelte lakónikusán.

Megismételt felszólításunkra erőlyesen követelni kezdte, hogy engedjük ki a kapun, mert már késő van és haza akar menni. Felajánlottuk, hogy neki adjuk a csomagokat, csak vigye magával. Ez ellen is tiltakozott.

— Mit csináljak velük? — kérdezte.

— Akármit, Dobja el az uccán, ha nem akarja hazavinni.

Szegény öreg hordár elkezdett reszketni. Látszott rajta, hogy fél hozzányulni a csomaghoz, direkt meg volt ijedve, hogy ilyen veszedelmes paksamétákat kell cipelnie. Megsajnáltuk és elengedtük, azután óvatosan megkezdtek a küldemény felbontását. A legkézenfekvőbb feltevés, hogy tréfás szemeteket fogunk a paksamétában találni, nem bizonyult helyesnek, mert a két cso-

mag nem tartalmazott egyebet, mint egy hadifogoly teljes felszerelését: köperyt, bekecsot, prémes orosz kucsmát, bakkancsot, csizmát, két kulacsot, takarókat, kapcákat, szijjakat. Aki küldte, ugylátszik szabadulni akart mindentől, ami eszébe jutathatja hadifogságát, mert még a láncra fűzött puskagolyókból álló hadifogoly-émléket is belerakta az egyik bakkancsba. Hadd legyen az is Vilmos császáré.

A szeretetadományt egyébként nem juttattuk el eddig Doornba, mert a legújabb hírek szerint az excsászár éppen készül onnan elhurcolkodni és meg akarjuk várni, amíg állandó lakhelyet választ valahol magának. Közben, sajnos, a csizma és a bakkancs eltűnt a csomagból és péntek déle már az egyik kulacs is hiányzott, de reméljük, az adományozó meg fogja bocsátani, hogy nem őriztük a köteles gondossággal eddig a küldeményt. A maradékra már jobban fogunk vigyázni és Vilmos császár bármikor átveheti szerkesztőségünkben a bekecsot, a köpenyt, a takarókat és a kapcákat. A zseblámpát nem, mert azt most elviszem. B.

Gyilkosság a Korzó-mozi előtt

Leszurtak egy gyári munkást

Péntek este kilenc órakor a Korzó-mozi előtt véres gyilkosság történt, amelynek áldozata egy szubotikai gyári munkás.

Kilenc óra tájban Noszpovics Imre 23 éves gyári munkás Bosnyák Béla és Budanov Péter malommunkások társaságában a Korzó-mozi előadására igyekezett. A mozi előtt megálltak, hogy az ajtóban cukrot áruló »vereknél« cukrot vásároljanak, amikor odaért két polgári és egy katonaruhás emberből álló ittas társaság is. Az egyik polgári ruhás alacsony termetű ember meglökte Noszpovicsot, aki erre gorombán rendreutasította. Szóváltás támadt közöttük, majd Noszpovics erre elővette zsebkését. Ebben a pillanatban a társaság egyik tagja fellökte és a három közül az egyik hatalmas kést előrántva, azt Noszpovics lágyékába szurta, a mozi előtt álló emberek szemeláttára, akik mire észrevették a történetet, a gyilkos és társai elmenekültek a Gombkötő-ucca irányában.

Noszpovics azonnal összeesett, elvesztette eszméletét és pillanat alatt teljesen ellepte a vér. A kés valószínűleg elvágta a főeret is, mert a vér hatalmas sugárban spriccelt szerte szét. A közelben tartózkodó emberek értesítették a rendőrséget és a közelben lakó dr. Szántó Gábor orvost, aki nyomban a helyszínre sietett, bekötözni a súlyos sebből vérző embert. A mentők beszállították a kórházba. Állapota reménytelen.

A rendőrség szigorú nyomozást rendelt el a tettesek kézrekerítésére és értesítette a katonai parancsnokságot is, ahol szintén megindították a nyomozást. Budanov és Bosnyák, akik közvetlen szemtanúi voltak a gyilkosságnak, részletes szeméyleírást adtak az elmenekült tettesekről, akiknek a rendőrség már a nyomukban van.

Lapzártakor értesülünk, hogy Noszpovics a kórházban éjjel tíz órakor belehalt sérüléseibe, anélkül, hogy kihallgathatták volna.

Egy hét alatt nyolcezer hold földet osztottak szét Szlavóniában és Baranyában

Földnélküli ezerholdasok — Az agrárminiszter látogatásának következményei

Az osijeki Royal-szálló előtt napok óta tarka tömeg tanyázik. Fezes és katonasapkás emberek csoportjai hullámanak a fojerenben.

Ezek az emberek dobrovoljácok, akik az ország minden részéről gyűltek össze és most az Osijeken tartózkodó Simonovics agrárminiszter szobája előtt várják, hogy mi lesz a sorsuk. A dobrovoljácok földet akarnak. Az osijekiek meglehetősen vegyes érzésekkel fogadják a dobrovoljácok özönését. A Sztrázsa a radikális pártlap hallgat, a Die Drau »nemzeti szerencsétlenséget«, »baksis rendszer intézményes meghonosítását jósolja és közben az egész Szlavónia Baranyával együtt kritikus napokat él át. Nem kevesebbről, mint arról van szó, hogy eddig nyolcezer hold a kisajátított terület, a Draskovics, Jankovics grófok, Pfeifer báró, Schönfeld és a többi nagybirtokosok egy csapásra földnélküliek lettek.

A gyárosok küldöttsége jelenleg Beogradban időzik, hogy a további földosztás ellen tiltakozzék, de a

földosztás zavartalanul folyik tovább.

Simonovics agrárminiszter néhány nap óta Osijeken tartózkodik a földosztás ellenőrzése végett, kíséretében van Rankovics parlamenti alelnök. A miniszter utjának az a célja, hogy a szlavóniai és a baranyai földosztást ellenőrizze s a Bánátból földért jelentkező igazi és áldobvoljácokat földhöz juttassa.

A dobrovoljácok nincsenek megelégedve azzal a földdel, amit Bánátnban kaptak. Vizenyősnek találják a talajt. Attól is félnék, hogy a Csekomics-uradalomból, amely egy angol részvénytársaság tulajdonába ment át s amelynek egy része különben is átesik Romániához, ki kell nekik menniök, — Szlavóniában és Baranyában akarnak tehát földet.

Akaratuknak az előjelek szerint sikerül is érvényt szerezniök.

A miniszter látogatása azt eredményezte, hogy

egy hét alatt 8000 hold földet vettek el eddigi tulajdonosaitól s osztottak szét a dobrovoljácok közt.

Ezen a nyolcezer holdon a legvirágzóbb mezőgazdasági ipart üzték eddig. Szeszgyárak voltak, cukorrépa termelés folyt.

A földjeiktől megfosztott nagybirtokosok hangsúlyozták a miniszter előtt, hogy földjeik elvesztésével meg kell szüntetniök a birtokokon álló várak működését is, mert nincsen hol termeljenek nyersanyagot. Simonovics miniszter azonban kijelentette, hogy ez nem lehet akadálya a földnek. Nyersanyagot kaphatnak a gyárak részére oly birtokokból is, amelyeket meghagyott az agrárreform.

Hogy azonban marad-e a mezőgazdasági ipar céljaira dolgozó nagybirtok, az nagyon kérdéses. A földet igénylő dobrovoljácok száma nemhogy csökkene, hanem egyre szaporodik.

A miniszter még nem utazott el s a kisajátítások gyors tempóban folytatódnak. Sok ezer gazdasági munkos, aki eddig munkaalkalmat talált, most a tél előtt koldusbotra jutott.

A dobrovoljácok pedig már előre alkudoznak. Kiadják a földeket bérbe és így megszabadulnak minden munkától.

A nagybirtokosok teljesen tehetetlenül állnak a dolgokkal szemben, mindössze az a vigasztaló, hogy a vajdasági radikálisok erős kampányt indítottak Simonovics ellen és a kormány is kezdi rossz szemmel nézni az agrárminiszter politikáját, amely az ipari termelés csődjét jelent.

Vajdasági radikális körökből nyert információk szerint ez a szélsőséges földosztás feltétlenül Simonovics bukásához fog vezetni. Kuriozusként emlegetik, hogy az agrárminisztériumban 60.000 elintézetlen akta hever, amelyek nagyrésze a jogosulatlan földosztás elleni apeláta. Simonovics éppugy, mint elődje, egyetlen aktát sem mer elintézni, nehogy a jogos felebbezéseknek helyt kelljen adnia.

CIRKUSZ

Mindent valorizálnak

Legutóbb megírtam, hogy egy lelkes fiatal ember valorizálta Salamon királynak »Enekek Énekét«. Ez a valorizálási mániá minden téren megnyilvánul. Szabad lesz néhány példát felhoznom.

Régen azt mondták a malv ábrándozók: »Bár annyi ezresem volna!

Ma kinek kell az ezres? Pláne Magyarországon, Ausztriában vagy éppen Németországban? Ma így sóhajtanak fel: »Bár annyi száz dollárom volna!

Általában a valorizálók szívesen veszik a dollárt alapul. Például:

Egy beszélgetés békében:

— Ó, kezit csókolom nagyságos asszonyom! Ez a véletlen szerencse!

— Bizony! Mikor is láttuk egymást utoljára?

— Mikor? Egy pár éve csak, de én azóta is mindig csak magára gondolok.

— Ó, kezeit csókolom nagyságos asszonyom! Ez a véletlen szerencse!

Ugyanez a beszélgetés most:

— Bizony! Mikor is láttuk egymást utoljára?

— Mikor? Bár akkor dollárt vettem volna...

Vannak esetek, mikor az emberek visszafelé valorizálnak.

— Nincs egy megveszekedett krajcárom se — mondták békében.

— Nincs egy megveszekedett márkám se — mondják ma, mert ez jobban kifejezi a szegénységet. Azt nem mondják, hogy pfennig, mert a pfennig, mint mükincs, sokkal többet ér a márkánál.

Azt a régi szólásmódot, hogy »ezer bajom van« — az elértéktelenség óta úgy mondják, hogy »millió bajom van«. Németországban »milliárd bajom van«.

Azt a fajt szólásmódot viszont, hogy »120 évig éljen«, ma egyszerűen úgy mondják »120 békeévig éljen«.

A káromkodásoknál szintén érvényesül a valorizálás törvénye. Régebben azt mondták: »azt a hét-nevetségesen kis szám, ezt a káromkodást nem használják. Nem divatos az »ezer ördög« kifejezés se. Helyette »millió ördög«.

A szerelmes levelek bucsusorai se hangzanak már így: »Ezer csókot küld hü Jancsid«. Hanem: »Ezer aranyparitásos csókot küld hü Jancsid«.

Végül a humoreszkek írója is valorizálva kapja a honoráriumot cikkeitért. Békében ötven forintot kapott egy cikkért, ma — száz koronát.

Stella

Aleksi meretes német vagy az öt dináros karrierje

A német katasztrófát, a német pénz leromlását két üzleti levél, amit itt alább közlünk, mindennél ékebben magyarázza meg.

Danilo Gergurov i sin sombori céget október 22-ikén levelezőlapon értesíti a Schenker és Társa szállítócég passzai fiókja, hogy 242.000.000 márkás átutalását megkapta. Közli, hogy a számlája hátraléka 15.552.000 márka s kéri a hátralék azonnali átutalását.

A levelezőlapra, amelyben a 15 és fél millió márkát kéri a Schenker-cég, 19 millió márka áru bélyeg van.

A sombori Gergurov-cég pontos fizető, nem is vizsgálta, hogy milyen címen követel a német cég tőle ennyi milliót, betett egy levélbe öt dinárt, s úgy ahogy Schenkerék kívánták, nyomban elküldte Passaubá.

A posta kissé lassan jár Sombor és Passau közt, mire az öt dinárral bélelt levél megérkezett rendeltetési helyére, a márka tovább zuhant. A Schenker-cég beváltatta az öt dinárost s november 6-iki levelében értesíti erről a Gergurov-céget. Értesíti arról is, hogy a számláját kiegyenlítette, de az öt dináros értékesítéséből fenmaradt még 22.500 millió márka, amit a Gergurov-cég javára írtak.

Huszonkét és fél milliárd felesleg maradt tehát a tizenöt és fél millió kifizetése után.

Ha a Gergurov-cég a tartozása kifizetésére csak egy tized partit küldött volna, azzal is bőségesen ki tudta volna fizetni a 15 és fél milliós tartozását.

Még mindig féldinár a péksütemény

A buza ára 550 dinárról 285 dinárra esett

A péksütemények, úgy látszik, keményen állják a drágasági hullámot. A laikus közönség, a mindent megfizető fogyasztó csak egyet lát: a piaci jelentésekben, a tőzsdei kurzusokban egyre lejjebb megy a gabona és a liszt ára. Nem tudja követni a pékek misztikus kabaláját, azt a kalkulációt, amelynek alapján még mindig annyit követelnek süteményeikért, mint a drágulás legnagyobb rohamai idején.

A péksütemény árát valamikor másfél évvel ezelőtt emelték fel egy koronáról kettőre, amikor a buza ára 1800 koronára emelkedett. A nullás lisztet ekkor 2500—2600 koronával fizették a pékek. Ez idő előtt, 1400 koronás buza és 2200 koronás liszt mellett még egy koronáért árusították a süteményt, bizonyára akkor sem ráfizetéssel.

A péksütemények rendületlenül készültek, változatlan nagyságban, — illetve kicsiségben, — két koronáért darabonként ez év március—áprilisában is, amikor a buza 2200 korona és a liszt 3000 korona volt. A pékek versenye akkor is azt igazolta, hogy még mindig jó üzlet a kétkoronás sütemény.

Mindez eszébe jut ma a fogyasztó közönségnek abból az alkalomból, hogy a buza ára 1140—1160 koronára esett, nullás lisztet bármilyen

mennyiségben lehet 1950 koronáért kapni, tehát jóval olcsóbban, mint másfél évvel ezelőtt, amikor egyszerre száz százalékkal emelték a pékek az árakat — és mindennek ellenére egy parival sem szállították le a sütemények árát.

2200 koronás buza — 2 koronás sütemény és 1150 koronás buza, — 2 koronás sütemény: jellemző tünete az illetéktelen nyereszkesedésnek és örök problémája a fogyasztóknak.

Szombaton aláírják

a román-jugoszláv határkiigazítási egyezményt

Beogradból jelentik: Pénteken este a bánsági határmegállapítás ügyében hosszabb tanácskozás volt a külügyminiszteriumban, a melyen Nincsić külügyminiszter helyettese, Kalafatovic tábornok, Petkovic ezredes, román részről pedig Enandi, Románia beogradi követe és Trajanescu ezredes vett részt. A megegyezés ugyan már teljesen létrejött a határmegállapítás végleges rendezése

tárgyában, a térképezési nehézségek miatt azonban a szerződés aláírására csak szombaton kerülhet sor.

Pénteken délelőtt Nincsić külügyminiszternél megjelent Oroszlamos községnek egy küldöttsége amely arra kérte a külügyminisztert, hogy a határmegállapítás alkalmával a község érdekeit vegyék figyelembe, hogy annak egész határa a SHS. királyság területére kerüljön.

HIREK

— A szovjetkormány Fiume annexiója ellen. Zanella Richard lapja, a La Difeza közlése szerint az orosz szovjetkormány külügyi népbiztosága hivatalos közleményt adott ki a jugoszláv-olasz konfliktusról és Fiume annexiójáról. A közlemény megállapítja, hogy az erős államok visszaélnék erejükkel a kis államokkal szemben, ami által a világ gyűlöletét hívják ki maguk ellen és konfliktusokat idéznek elő. Fiume annexióját a szovjetkormány elítéli, bár nem akar abba beleavatkozni. Megállapítja a jegyzék, hogy az olasz eljárás megcsúfolása a népek önrendelkezési jogának. A fiumei kérdést az orosz kormány Jugoszlávia és Olaszország belső ügyének tekinti, annál is inkább, mert Jugoszlávia nem akar érintkezésbe lépni a szovjet-konföderációval, hanem saját területén támogatja az orosz kormányzat ellenségét.

— Radikálpárti gyűlések Adán és Molon. Molról jelentik: Radonics Jován dr. képviselő vasárnap Adán és Molon volt, ahol a radikálpárti gyűlést tartott. A gyűléseken Radonics is beszédeket mondott.

— Szivác község a jegyzője ellen. Novisadról jelentik: Branovacski Simon ósziváci községi jegyző ellen a község lakosai körében már régebbi idő óta súlyos panaszok merültek fel. A panaszok szerint a jegyző terrorizálja a községbelieket; a kormányrendeleteket nem tartja be, a hivatalában a felekkel gorombán bánt, sőt a napokban két asszonyt, akik valami ügyük elintézése végett felkeresték, megvert. A község lakossága most küldöttségileg felkereste Trifkovic Márkó minisztert, az ósziváci kerület képviselőjét, akőtől kérték, járjon közbe, hogy a brutális jegyzőt bocsássák el állásából annál is inkább, mert mint földmivészpárti, a radikálpárt ellen folytat agitációt. Trifkovic miniszter meghallgatta a küldöttség panaszait és megígérte, hogy vizsgálatot indít.

— Hitel a végátak építésére. Beogradból jelentik: A földmivélségügyi miniszterium a Temes folyó partjának biztosítására, illetőleg végátépítésre kétszáz ezer dinárt, a Száva-part biztosítására pedig száz ezer dinárt engedélyezett.

— Királysértésért három esztendő. Novisadról jelentik: Milivoj Gyukics sztaribecseji cipész augusztus hónapban a novisadi vasútállomás harmadosztályú várótermében részenként sértő kijelentéseket tett a királynak. A novisadi törvényszék pénteken tárgyalta ezt az ügyet és Milivoj Gyukicsot királysértésért három évi fogházra ítélte. Gyukics felebbezett.

— Február 4-ikéig szünetel a beograd-nárisi repülőforgalom. Beogradból jelentik: A Franco-Roumain repülőársaság, amely Páris, Beograd és Bukarest közt a repülőforgalmat lebonyolítja, az éghajlati viszonyokra való tekintettel ezen a vonalon a légi közlekedést beszüntette. A vállalat gépei augusztus 1-től november 15-ig Beogradon keresztül 479 utast, 12.500 kg súlyú postacsomagot és 6000 levelet szállítottak.

— Házfelkelet kérnek a moholi munkások. Molról jelentik: Mol község háznélküli munkásai mozgalmat indítottak, hogy a község házfelkelet adjon számukra házfelépítés céljaira. A munkások kérelmével a legközelebbi képviselőtestületi ülés foglalkozik.

— Meghalt Papp-Váry Elemérné költőné: Budapestről jelentik: Papp-Váry Elemér nyugalmazott ezredes, jelenleg moztulajdonos felesége, az ismert költőné meghalt. Papp-Váryné Mariskát első verse tette ismertté, amellyel egy hazafias verspályázatot megnyert és amelyet a magyar sajtó egyidőben jelmondatává választott és így népszerűsített. A költőné a sikeren felbuzdulva újabb versekkel is próbálkozott, ezek azonban már nem váltak jelmondatává. A magyar kormány, amikor a mozikat régi tulajdonosaiktól elidegenítette, Papp-Váry Elemérné az egyik jóljövendelő budapesti mozgófényképszínházzal jutalmazta meg, azonkívül a főváros most díszsír helyet tünteti ki az illusztris elhunytat.

— A budapesti villamvasutak elbocsátott tisztviselőinek ügye. Budapestről jelentik: Földes Imre, az ismert magyar drámaíró, a budapesti villamvasutak elbocsátott igazgatója elbocsátott kártársai érdekében „Az Est” péntek délutáni számában nyílt levelet intéz Valkó kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben az elbocsátási intézkedést keményen bírálja.

— Giesswein Sándor meghalt. Budapestről jelentik: A magyar közélet értékes és jelentős egyénisége, Giesswein Sándor pápai prelátnak, nemzetgyűlési képviselő csütörtök éjjel tizenegy órakor meghalt. A keresztényszocializmusnak régi harcosa és a liberalizmusnak egyik legkiválóbb egyénisége volt, aki a politikában is ugyanugy a szeretetet hirdette, mint a szószékről. A magyar nemzetgyűlésen az utolsó évek alatt bátor hangú harcosa volt a liberális eszméknek és küzdött a kurzus kilengései ellen. Lelkes apostola volt a pacifizmusnak és elnöke a nemzetközi békemozgalom magyarországi egyesületének Intenziv Irodalmi munkásságát is kifejtett és közéleti munkásságát ugyszólván az utolsó óráig folytatta. Szívszélhűdés ölte meg hetvenedik életéve küszöbén.

— Letartóztattak egy kalandornőt. Novisadról jelentik: A novisadi vasuti rendőrség letartóztatta Krajnov Ljubicát, egy novisadi közsérmert szépasszonyt, aki Oszijeken, Becskereken, Somborban és Beogradban különböző családokat követett el. Krajnov Ljubicá állandóan utazott, elégszen járt és legtöbbször magasrangú állami tisztviselők neveire hivatkozva követte el szélhámosságait. Tárcájában magával hordozta több igen tekintélyes miniszteri tisztviselő névjegyét, amelyek fölmutatásával kijárássokra vállalkozott. A novisadi rendőrség épp akkor tartóztatta le, amikor Ausztriába akart menekülni. A nyomozást folytatják.

— A szuboticali tiszt kar szombaton este a Tiszt Otthon helyiségeiben bajtársias összejövetelt tart.

— Ellopott ponyvák. Sibalic Ilja feljelentést tett a rendőrségen, hogy szénaszállítás közben egy vagonból két sátorponyváját ellopták. A rendőrség a lopással Habnyik Iván vasuti munkást gyanúsítja, akit letartóztattak.

— Elsült a fegyver egy ötéves gyermek kezében. Becskerekről jelentik: Roszkosuly Adám tótaradáci kocsmáros, amikor vadászatról hazatért, a megtöltött fegyvert odaadta a kocsmában tartózkodó ötéves gyermekének. A fegyver a gyermek kezében elsült és a golyó Ivan János földművest súlyosan megsebesítette. A nyomozás megindult.

— Belefulladt a kutba. Novisadról jelentik: Fabricis Zsuzsa csébel asszony két éves kislánya az udvaron játszott. Játék közben beleesett az udvaron álló nyitott kutba, ségélykiáltásait nem hallotta senki és belefulladt. Megindult az eljárás.

— A novisadi színházszintársulat Szubotican. A novisadi színház az idei szezonra 300.000 dinár állami szubvenciót kapott azzal a feltétellel, hogy Szubotican is köteles ugy drámai, mint operaelőadásokat tartani. Ezzel tehát ideiglenes megoldást nyert a szuboticali színház kérdése, bár csak néhány előadás lesz Subotican havonta. Szuboticali vendégszereplését december közepén kezdi meg a novisadi szintársulat opera előadással, amelyből már folynak is a próbák. A novisadi társulat a tervek szerint havonta három-négy estén keresztül tartana a szuboticali színházban előadásokat, még pedig felváltva, hol az opera-együttes, hol pedig a drámai társulat rándulna át Szuboticalra.

Sikortól Balog Lina cégnek egy nagyobb tétel eredeti olajfestményt megszerezni és hogy a t. vásárló közönség minél előbb hozzá jusson ezen képekhez, már a mai naptól kezdve Dinár 180-tól feljebb eladásra is kerülnek. Tegyen kísérletet, ilyen olcsó árakért jobb képeket csak most van alkalom megszerezni.

— Betörés. Sentáról jelentik: Obecsen csütörtökönként péntekre virradó éjjel egy 17 éves fiú betört Vuletics Lázár terménykereskedő lakásába és onnan fehérneműt és ezüst pénzt lopott, aztán megszökött. A rendőrség elrendelte közbiztonságát.

— **Halálos szerencsétlenség a vadászaton.** Négy nappal ezelőtt tragikus szerencsétlenség történt Mol község határában. Egy vadászársaság a moli határban hajtóvadászatot tartott, amelyen a környékbeli gazdálkodók nagy számmal vettek részt. Délután egy óraker a társaság letelepedett ebédelni. *Münkó* Alexander puskáját egy fához támasztotta, ahová *Pécs* Andria 46 éves dobrovoljac is le akart ülni. A fegyver azonban utban volt, mire megfogta, hogy tovább tegye, ekkor a könnyen járó fegyverrész lecsapódott és a megtöltött puská elcsúszott. A föltöltött Pécs testébe hatolt és azonnali halált okozott. A társaság többi tagjai a szerencsétlenség láttára segíteni próbáltak a súlyosan megsebesült emberen, de már késő volt. Kocsira tették és beszállították Mol községbe, ahol jelentést tettek a halálos szerencsétlenségről. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Kanada megnyitja határát a kivándorítóknak.** A Daily Mail értesülése szerint Kanada a jövőben korlátozás nélkül minden egészséges embert bebocsát területére.

— **Adomány.** N. N. tíz dinár adott át szerkesztőségünkben egy szegény részére. Adattuk egy keresetképelen öreg asszonynak.

Legénykérés. Ezt a kitűnő énekes vigyázat, mellyel a Műpárolók Köre okt. 21-én oly nagy sikert aratott, közkívánatra megismétli a városi színházban folyó hó 18-án este. Jegyek már kaphatók a kör helyiségében. A Legénykérés reprizén mutatkozik be a kör új és állandó zenekara, amely az eddigi zenekart minden tekintetben felülmúlja.

— **A verseci szerb iparosdalárda színelőadása.** Versecről jelentik: A verseci szerb iparos dalárda vasárnap este színelőadást rendez. Az előadás után reggeliző táncmulatság következik.

— **A családfentartó katonaköteleseknek leszállítják a szolgálati idejüket.** Osijekről jelentik: Az osijek kerületi parancsnokság rendeletet adott ki, hogy azok a katonakötelesek, akik még nem vonultak be katonai szolgálatra és hatóságilag tudják igazolni azt, hogy családfentartók, a szolgálati idő leszállítását kérhetik. A kérvényhez csatolni kell a lelkesítő hivatal bizonyítványát, az adófizetési igazolványt és családi értesítőt.

— **Véres korcsmai verekedés.** Novisadról jelentik: Radisics Vladimir turjai lakos csütörtökön együtt mulatott Ganzlich Ádám és Zerenske Ilija turjai legényekkel. Ivás közben összevesztek a szomszédos asztalnál ülő Glavordanov Szulertával, akit hazamenet súlyosan összevertek és pénzt elrabolták. Radisicsot, aki a verekedést provokálta, letartóztatták és beszállították a novisadi ügyészséghez.

— **Baranyában újra kell fizetni az adókat.** A baranyai lakosság panaszaival, amelyekben az adózás körüli visszaéléseket sérelmezik, végre meghallották a pénzügyminisztériumban is kiküldték Nikolics Velizár pénzügyi főinspektort, hogy vizsgálja meg az adóztatás módját. A főinspektor nagyfokú rendtelenséget állapított meg. A vizsgálatnak azonban van a baranyaiak részére egy kellemetlenebb meglepetése is. A főinspektor megállapította, hogy több adónemet nem vetettek ki s nem szedtek be Baranyában. Ezeket az adókat most utólag kivetik s amilyen szerencsésük van a baranyaiaknak, be is fogják hajtani, bár a baranyaiak memorandumban akarják kifejteni, hogy mennyire nem képesek még többet fizetni, mint eddig.

— **Szabadiábra helyezett orgazda.** Novisadról jelentik: A rendőrség nemrég letartóztatta Schoszberger Gyula novisadi kereskedőt, aki — mint a Bácsmegeyi Napló annakidején megírta — Szagmeiszter Misától lopott holmikát vásárolt és azzal kereskedett. A rendőrség Schoszbergert, mivel vagyona miatt szökéséről nem kell tartani, szabadiábra helyezte.

— **Efegott zsebmetsző.** Novisadról jelentik: A novisadi rendőrség letartóztatta Verdun Ignác pancsevői lakost, akit a pancsevői rendőrség már régen köröz lopásért és csalásért.

A »Reusz« Zsidó Ifjúsági Kulturális Egyesület november hó 18-án (vasárnap) délután 4 óraker a suboticei zsidó iskola épületében nyilvános ülést tart, amelyen Dr. Gerson József főrabbi Mendelsohn helye a zsidók történelmében cimen előadást tart, amelyre az egyesület tagjait és az érdeklődőket ezton meghívja és szívesen látja az Elnökség.

A suboticei Izr. Nőszület folyó hó 18-án, vasárnap délután 3 óraker tartja gondozottjai téli felújítását az Izr. népkönyha (Zrinjski trg) helyiségeiben, mely ünnepélyre ez uton hívja meg a t. tagokat az Elnökség.

Legszebb karácsonyi ajándék egy művészi fotográfia Reményi fotosalonjából, Rudičeva 4.

Lepedat i Jovanović suboticei főelrusítóknál vásárolt sorsjegyekből november 15-én kisorsoltattak:

10000 dinárt nyert: 53151.
2000 dinárt nyert: 43833 5971 58102 77950.
1000 dinárt nyert: 39823 43515 69450 96215 98584.
500 dinárt nyert: 8150 13824 15216 2122932 28774 36394 43816 62250 67737 67829 85858 89302 91869.
240 dinárt nyert: 1620 4518 62 6816 62 65 900 7902 92 94 8101 5 55 68 77 90 99 438 78 9105 47 72 11151 59 82 12593 13803 31 57 15239 17620 36 60 18686 19128 93 43 20986 21731 22919 23887 25276 82 27913 62 28734 31233 45 34031 51 76 35681 36002 25 48 37206 78 3982 68 70 72 74 40364 86 40605 17 42414 41 70 83 43809 23 47401 56 66 99 47714 44 48973 49346 88 50533 77 51054 55295 57419 90 59734 98 60826 62253 64504 65228 42 91 67779 70761 71553 96 72025 47 82 75705 23 77303 13 27 50 78236 67 78 78402 22 88 79923 31 83287 83507 15 29 85 85822 73 88462 99 89320 28 82 93 91351 94173 95119 97056 334 35 40 99548 66 95.

SPORT

Vasárnapi futballprogram. Az őszi szezon utolsó mérkőzéseit játszik le vasárnap az elsőosztályú csapatok. A legfontosabb és legérdekesebb mérkőzést, amely a bajnokság sorsára döntő lesz, Somborban a sombori Sport és a Bácska között folyik le. Subotican az elsőosztályban csak a Zs. A. K.—Sz. M. T. C. mérkőzést rendezik meg a vasutasok pályáján. A Zsak erős fizikumú, meglehetősen szabad stílust játszó legénysége a legszebben, legötletesebben dolgozó pehelysúlyú vasutascsapattal előreláthatólag nehéz küzdelmet fog vinni, amelynek kimenetelét semmiestre sem lehet bejósolni. Ha a vasas-csapat nem respektálja tulságosan a nehéz Zsak-védelmet, úgy könnyen megtörténhetik, hogy a vasutasok a saját pályájukon is kénytelenek lesznek a két pontot átengedni az Sz. M. T. C.-nek. A Zsak—Sz. M. T. C. bajnoki mérkőzésen kívül három barátságos mérkőzés tölti ki a vasárnapi futballprogramot. A Sport Osijek legstílusosabb futballt játszó csapatát, a jóképességű Gradjanskít látja vendégül.

A mérkőzést a Bácska pályáján tartják meg. A Sand a novisadi Juda Makkabival mér össze erejét a saját pályáján. A kompletten föllálló Sand valószínűleg könnyen győz Novisad bajnoksapata ellen, amely bár egyénileg jóképességű játékosokból áll, nem képvisel nagy játékerőt. A mérkőzés előtt az Amatőr a Rad nevű ifjúsági csapattal játszik barátságos mérkőzést.

Bácska pálya: Gradjanski—Sport. Szombaton este érkezik meg Szuboticeára, Osijek ezidei bajnoksapata a Gradjanski. A vasárnapi Gradjanski—Sport meccs — papirforma szerint — Osijek és Szubotica futballsportjának erőmérője lesz és a jelek szerint a Sport minden igyekezetével azon lesz, hogy méltóan képviselje a kék-fehér színeket. A vendégcsapat fő erőssége a csatársora, azonban a védelme is komplett. A Bácska pályán otthonosan mozgó Sport, legjobb összeállításban veszi fel a küzdelmet, amelynek kimenetele teljesen nyit. A mérkőzés, amely előreláthatólag az őszi futballszezon befejező attrakciója lesz, negyed háromkor kezdődik a Bácska pályán.

TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde, nov. 16-án. Irányzat barátságos, vétekedv alábbhagyott, forgalom összesen 97 vagon, főforgalmat a tengeri képezte. Buza 300 dinár, bácskai, szerémi 307.50, ujtengeri 190 dinár, végállomás garanciával 200 dinár, ótengeri 225 dinár, január—májusi teljes kasszával 190 dinár. Árpa 64—65 kgr.-os 240 dinár, 67—68 kgr.-os 250 dinár. Takarmányliszt teljes kasszával 150 dinár. Zab beogradi paritásában duplikát kasszával 220 dinár. Konkoly 160 dinár. Másban nem volt kötés.

Beograd, november 16. Zárlat: Bécs 0.1242—0.1240, Bukarest 46, Genf 15.50—15.475, London 384.50—384, Milano 378.50—378, Newyork 88.75—88.50, Páris 4.78—4.79, Prága 255.75—255, Szófia 77—74.

Zagreb, november 16. Zárlat: Bécs 0.1250—0.1240, Genf 15.50—15.475, London 384—383, Milano 3.77—3.76, Newyork 88.60—88.20, Páris 4.75—4.70, Prága 256.50—255.

Zürich, november 16. Zárlat: Berlin 0.001½ (0.001½ százmillióra), Newyork 574 (573), London 24.89 (24.83), Páris 30.60 (30.90), Milano 24.30 (24.50), Prága 16.55 (16.50), Budapest 0.0302½ (0.0307½), Beograd 6.55 (6.55), Varsó 0.0030 (0.0030), Szófia 4.85 (4.75), Bukarest 3.— (3.—), Bécs 0.0080 egynegyed (0.0080 egynegyed).

Budapest, november 16. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd-Dinár 228—242, Bukarest, Lei 180—121, London 87300—91700, Angol font 87500—92200, Newyork, Dollár 20000—21100, Páris 1105—1171, Frank 1120—1146, Szófia, Leva 163—174, Milano 870—975, Lira 880—935.

Budapesti értéktőzsde. Viharos forgalom mellett az emelkedés tovább tartott. **Tőzsdézárlat (ezer koronákban):** Bankok: Angol-magy. 149, Bosny. agrár 65, Földhitelbank 350, Hazai 305, Lloyd-bank 25, Cseh iparb. 30, Magyar Hitel 718, Jelzáloghitel 67, Leszámitoló 122, Olaszbank 55, Mercur 29, Osztrák Hitel 163, Keresk. bank 1460. **Takarékpénztárak:** Belvárosi 52, Egyes. főv. 240, Ált. takarékpénztár 225, Pesti hazai 4870. **Biztosítók:** I. Magyar Bizt. 7200, Fonciere 300, Jég 200. **Malmok:** Back-malom 103, Borsod-miskolci 145, Concordia 93, I. bpesti gm. 240, Gizella 55, Hungária 138, Királymalom 68. **Bányák és téglagyárak:** Beocsini 1450, Borsodi 350, Szentlőrinci 155, Cement 245, Szászvári 425, Kohó 870, István-

tégla 80, Kőb. gőzt. 230, Drasche 575, Magnezit 3700, Aszfalt 75, Ált. köszénbánya 2900, Salgó 675, Ujlaki 305, Urkányi 1800. **Nyomdák:** Athenaeum 560, Globus 59, Kunossy 33, Pallas 72. **Vasművek és gépgyárak:** Coburg 50, Gróf Csáky 63, Gazd. gép 160, Fegyver 1750, Ganz Danubius 6300, Ganz vill. 2850, Hoiherr 230, Kistarcsai 158, Láng 220, Lipták 40, Magyar acél 315, Rimamurányi 135, Roessemann 69, Schlick 133, Mérleg 49. **Különléle vállalatok:** Ált. gázizzo 31, Bárdi 19, Baróti 22.5, Bóni 126, Danica 135, Diana 16, Dorogi 31.5, Délicukor 515, Égisz 42, Izzó 615, Horvát cukor 1000, Részvényserfözde 265, Teinesi szesz 130, Fővárosi sör 38, Műtrágya 272, Juta 250, Karton 129, Klein 17, Keleti 50, Klotild 115, Ligetszanatorium 29, Cukor 3750, Óstermely 285, Panut 310, Gummi 192, Szalámi 31.5, Vasutforg. 192. **Faipari vállalatok:** Mercuria 18, Guttman 660, Hazai fa 200, Oia 550. **Közlekedési vállalatok:** Adria 720, Közúti 35, Déli vasút 120, MFTR 440, Nova 160, Államvasút 420.

MOZI NAPTÁR

November 19—21-ig
Mámorek éjszakák
(Lil Dagover.) Balkán-film.

November 19—21-ig.
Leányasszony
(Lenkeffy Ica) Borsna film.

November 22—25-ig
Nagy Péter, cár
(Emil Jennings, Dagny Servaes.) Bosna-film.

November 22-től december 5-ig
Cirkus Edie Polo
(Edie Polo) a szezon legnagyobb amerikai kalandor képe. Amerikán-film.

Megjelentek már a
Bárd Karácsonyi Album
Ára D 40—
és a
Rózsavölgyi Karácsonyi Album
Ára D 60—
Megrendelhetők:
Vig Zsigmond Sándor
zeneműkereskedése Subotica.

KÁRPITOSOK
lakberendezési, bútorozási, és építkezési vállalatok!

FLOS „COLUMBUS” üzemkődő ablak-roteta-rudak bármilyen mennyiségben. Nagyban árak. Kizárólagos képviselője:
FÁBIÁN MIHÁLY SUBOTICA
JELAŠIČEVA ULICA 11. SZÁM. 8659

Moravetz zeneműkereskedés
TEMESVÁR
Minden zeneművet gyorsan pontosan és legolcsóbban szállít.
Jegyzékek ingyen. 8602

„MARIO LA” arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Értesítünk minden érdekeltet, hogy Vojkovic Testvérek társas cég mely váilajdonképen mint ilyen nem is működött, megszűnt. Ennélfogva mindennemű levelezés és rendelés alolítottat illeti

Franjo Vojkovic
vasuti étterem Vršac.

8577

Önkéntes árverés

Folyó évi november hó 20-án önkéntes árverés útján bačko-petrovosoi határban levő külső-járású tanyámon 23 darab ló, ebből 3 darab anyakanca, a többi hároméven aluli különböző koru csikók kerülnek eladásra.

8569 **Horváth János Pál.**

Uj angol és francia női divatszalon

Értesítem a t. hölgyközönséget, hogy Sztraka Mihály nőiszabóval társultam és ennélfogva kérek meg angol és francia kosztümöket, köpenyeket, női ruhákat. Továbbá fiu- és leánykabátokat és mindennemű gyermekruhát a legújanyasabban.

HORVÁTHNÉ és SZTRAKA MIHÁLY
női szabók, Radiceva ulica. Csajkás házbán.

Tizenöt év óta fennálló, jól bevezetett zagrebi ügyvédség, betéti társaság, átvenné elsőrangú malom képviseletét és bizományi raktárát Horvátország és Szlovénia részére. Feltételeket megjelölő ajánlatokat Vojvodinai Kereskedelmi Ügyvédség Novi-Sad, Kralja Petra 29. továbbít.

Vadászok!
V. Bata Sin

vadászfegyverüket és lőszer szükségletüket legolcsóbban

cég Subotica Kralja Aleksandra ulica 7.
vadászati cikkek nagykereskedésében szerezhetik be

Nagy raktár: Fabrique Nationale, Bayard, Ferlach és Suhl fegyverekben világhírű **Janssen Fils & Co.** belga fegyvergyár lerakata

Raktáron minden kaliberben. — Óriási választék.
Lőpor eladás! Árjegyzék ingyen!

Nagy raktár még:
Vadásztöltényekben és vadászfelszerelésekben, valamint revolverekben és browningokban. Vojvodina legelső és legjobb felszerelt vadászati szaküzlete.
Tessék próbarendelést tenni! Nagyban és kicsinyben!

DANILO GERSIROVI SIN SOMBOR

Sürgönycim „Gorgurovsin“ Kralja Aleksander ul. 10.
Telefon 125
Anglo- Jugoslavenskoj Petrolejskog A. D.
sombori raktára.

Ajánl azonnali szállításra:
Dieselmotor géphez, szívógásmotor géphez, gőzüzemű gépekhez
amerikai cilinder olajakat
hordó-láda tételekben.

Védjegy
„Shell“

NAGY RAKTÁR

plüssök, mokettek, butaszelepek, afrik lőször, rugók, ágazógrádlók, roletták, jutta, vászon, szőnyegek és minden egyéb, kárpitoszkészletek legolcsóbb árakon.

I. Omerzo i Drug, Zagreb
Petrinaka ul. 3., az udvarban. Tel. 21-83.

WEITZENFELD és TÁRSA
SUBOTICA (BÁCSKA)

Távíratok: **KENDERIPAR**
Iroda: Városl. bérpalota
Telep; Sental put
Alapítva: 1902
Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyemhuzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:
Tűpokrécot,
tűző- és kerti
tömölőket, uj lisztes,
gabonás, gyapju-, toll-, komló-
és szalmaszakókat, matrac- és roletta-
szöveteket jutából és lenből, mindennemű
házi vásznat, zsinogot, kötelet és hevedereket.

Ponyvaeladás és kölcsönzés!

Bécsi ujságmakulaturát

minden mennyiségben 100 kg.-on
felüli tételekben
ab Subotica Din. 5.20-ért

szállít
„Vojvodina“ Subotica

Telefon 6-19. Wilsonova ulica 10.

PAPRIKA

uj termései, garantált vegytiszta szegedi, plombált
áru, bármilyen mennyiségben már kapható
jutányosan 7905

Fuchs i Drug importőröknél Subotica

BAZAROSOKI KERESKEDŐK I

A közeledő **karácsonyi** szezonra a
legújabb játékarú, babák és karácsonyfa-
diszkek megérkeztek s a legolcsóbb árban
beszerezhetők

KOHN SIMON cégnél **SUBOTICA**
PAŠIĆEVA ULICA 4. EDÉNYPIAC. 8660

MARONI

valódi olasz, citrom,
narancs, füge, mandul,
meggyoró, carobbi
édes, mazsola minden-
nemű déli gyümölcsöt
legolcsóbb napi árban
ajánl 8627

WEISZ JÓZSEF
déli gyümölcs nagykereskedő
Subotica, Radiceva ulica 1.

KRUMPLI

minden mennyiségben —
franko minden vasuti állo-
más, legolcsóbban kapható
„BALKÁN“ TRG. D. Novisad
Zeljeznicka 16. Telefon 79.

ELADÓ

olcsón és kedvező fel-
tétel mellett eladásra
készítünk 2 motorfü-
részt, 10 és 8 HP, né-
met gyártmány. Kö-
zelebbi: **VOGEL**, Osijek
Radnička ulica 3. szám

Ruhavásárlók figyelmébe!

Nagy áruhámozódás miatt mélyen
leszállított árak mellett kiárusításra
kerülnek női- és leányka téli kabá-
tok, plüsch, posztó, velour és szőr-
méből, eredeti bécsi modellek arabok.
Férfi- és gyermek kabátok, téli-
kabátok, rövid- és városi bundák.
Mindennemű szőrmeikkék. Külön
mértékű szálly, angol- és cseh szö-
vetekkel stb., stb. dusan felszerelve

FRANK LAJOS
ruhaáruháza Veliki-Bečkerek.

TÜZIFÁ

I-a bükkhasáb és tölgyvel kevert bükk-
hasáb tüzifát vagonátételben és méterben
legolcsóbb napi árak mellett prompt szállít a
KOVINI BANK R. T.
faosztálya Kovinban, (Bánát.)

Zsulyevits Tivadar szücsműhelye

Subotica, Sokolska ulica 15. szám
Elvállal mindennemű szőrmemunkát
Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

OLVASDI

Eladó több vagon szőna és szalma. — Bérbeadó
26 lánca szántóföld lakással és kerttel Kis-Horvátson.
Eladó 200 lánca föld igen olcsón Beograd környé-
kén. — Eladó székveszter és egyéb levő birtok

Hivatalnokok és hivatalnokok, kik állást keresnek,
valamint vállalatok, melyeknek hivatalnokra van
szükségük, forduljanak az „Informacioni Biro“-hoz
Subotica, Aleksandrova ulica 9.

Elsőrangú utazót keresünk

azonnali belépésre fűszeriparmából, aki Bácska
és Bánátban bejárni vezetve, fix és jutalék
mellett. Írásbeli ajánlatokat „Fix jövő“ jellegre
a kiadóhivatalba kérünk. 8496

FRIEDRICH & HAAGA
GÉPGYÁR — WIEN

Kolbász- és szalámigépek
és azok alkatrészei
ÁLLANDÓ NAGY RAKTÁR
Zagreb, Račkoga ulica 7a. 8496

SZÖVET-NAGYKERESKEDÉS

SAJMIŠTE 55. **MARS D. D.** SAJMIŠTE 55.

ÜZLETVEZETŐ:
IGNJAT NEUSSER .: ZAGREB

A HATZOVA ULICA MEGHOSSZABBÍTÁSÁBAN

nov. 15-től
csütörtöktől
nov. 18-ig
vasárnapig

Litka

A rejtelmes város

dráma 6 felvonásban

Főszereplő: NORMA TALMADGE

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allétkeressék az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszlevegő melléklendő.

VÉTEL-ELADÁS

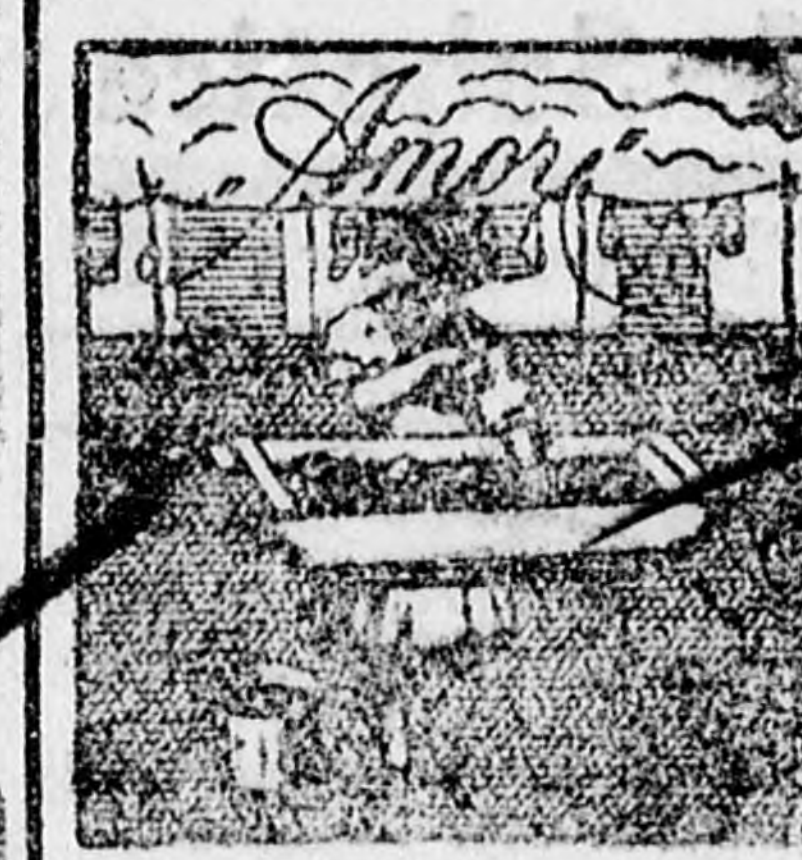
Zongora, fekete, kereszthuros, ebédülködenc asztal, borszékék, kítőny karban, jutányos áron eladó. Pajz Kujundžićeva ulica 4, n. 3. 8646

Kötélgyártók részére négy darab békebon, angol, nyolcasgerelyen eladó Fehér kötélgyártónál, Ada. 8608

Jegygyűrűk

és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók
ÁDÁM
ékszerész Subotica
Radics utca 6.
Tört aranyt a legtöbbet fizetnek.

Viszonteladónak jutányosan szállít elcsendő száraz marhabetét és garantált jó házi szappant Faragó Béla, mészáros. Halpiac. Subotica. 8622

Amor

ERÉNYI LIPÓT
műbutor- és berendezési vállalat
Subotica, Jelašićeva ulica br. 5.

2-3 szobás lakást konyhával mellőkhelyiségekkel lehetőleg a belterületen KERESKÉSEN azonnal vagy februári beköltözésre. Címeket a kiadóhivatal továbbítja „LAKÁS” jelige alatt.

2-3 szobás

Lakást

Közvetítők díjaztatnak.

Rum és Likör
essenciák (Schimmel, Fantl és Pick gyártmányok) legolcsóbban
Landauer (Lackner) drogéria
Subotica 7310

Közö

nov. 15-től csütörtöktől nov. 18-ig vasárnapig

A szép leány

dráma 6 felvonásban
Főszereplő: HELLA MOJA.

Ház eladó egy ötszobás lakás azonnal elfoglalható. Cím a kiadóban 8589

Sztaniol, kg. 180 dínár, megrendelt Szeles Sándornál Bómborban. 8556

Jóforgalmu fűszerüzlet és sütőde más vállalkozás miatt szabad lezből sűrűsően eladó Szabafi Lajos, Bačko-Perovošelo. 8628

BUJDOSÓ PÉTER

NÓTÁSKÖNYVE

gyönyörű szép népdalok
A portmentum készítésével
12 dinár
Kapható az Athenakönyvtárszót vállalatnál Subotica Aleksandrova u. 5.

Eladó egy eredeti, 5 l. Liszt-gyártmányu benzínmotor, magánjáró körfűrész. Telefon 52. Transzport-telep. Seredinski put. 8591

UJ! AMOR UJ!

VÁSZONZACSKÓS KÉKÍTŐ

Minden jó háziasszony ezt használ.
Kapható mindenütt!
Első Jugoszláviai Váscsónzacsakós Kékitő Ipar Subotica, Tolstojevaul. 11 8380 Telefon 690.

BUTOR és FALI TÜKRÖKET

szavatolás mellett készítenek és javítanak tükröket
„ALBA”
tükörgyár Novisad

Eladó tíz kapavágyúmlőcsöskert a strand mellett. Tudakozódni lehet Kmetz üzletében, Palić. 8672

Eladó timárság házval vagy anélkül. Csönka István tulajdonos, Nova-Kanjiža. 8653

KÜLÖNFÉLE

Butorozott szobát, két-ágas esetleg két szobát keresek közel a belterhez. Cím a kiadóban. 8655

Butorozott szobát keres Salome Bar igazgatósága december elsejére artisták részére. Jelentkezni lehet a Salome Bar irodájában, Vojnovićeva ulica 3. Telefon 777. 8613

Lakást keresek azonnali vagy legkésőbb februári beköltözésre. 2-3 szobával, konyhával, mellőkhelyiségekkel, lehetőleg a belterületen. Közvetítők díjaztatnak. Cím a kiadóban. 8498

Asztalosok figyelmébe!

Kiváló művészek által összeállított elsőrendű **BUTOR MINTALAPOK GYŰJTEMÉNYEI**
rendkívül nagy választékban kaphatók:
HEUMANN MÓR
Ipari szakkönyvtárak. Subotica

Pöstvénbe nem kell utaznia, ha rheumáját, ischiást gyógyítani akarja, mert eredeti póstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógyszerárban, a főpostával szemben. Kérjen leírást. 7141

Csinosan butorozott két-ágas, egy- vagy kétszobás lakás kerestető. Ajánlatok dr. Singer Simon ügyvéd irodába kerülnek. 8690

NOVISADON
az Orban villában tiszta **VENDEGSZOBÁK**
havonkénti bérelhető

Nagy pincehelyiség, betonozva, kiadó. Erdekölődni lehet Hotel Central zargondoknál, Erzsébet-szálloda portánál. Ugyanott más helyiségek is kiadók. 8667

Fiatalember keres azonnali elegáns szobát. Cím a kiadóban. 8661

DEUTSCH IZIDOR-nál

Subotica, Aleksandrova-utca 5.

Minden rendszerű új- és használt írógép állandóan raktáron! Irógépek javítását és évi karbantartását garancia mellett vállalom. Irógép műszerészem a bécsi Remington-háznak éveken át művezetője volt. Állandó nagy raktár az összes írógépkellékekben, valamint valódi Greif-Carbonpapír, amerikai írógépszállagok stb.

LEVELEZÉS

Házasság. Férfihez adom 20 éves, izr. vallású, csinos, háziasszony nevelésben tevékenykedő leányomat, megfelelő hozománnyal. Bencsik és lehetséges nyelvközöségben levő jóforgalmu vegyeskereskedőbe. Alánlatokat »Bačka» jelige alatt Schmolha hirdetőirodába Novisad, Futoški put 2, továbbí. 8613

FOGLALKOZÁS

Főhírneművárrás házban napi 30 dínárért, házon kívül vagy üzletek részére olcsón vállak vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 8564

Klubgarnitúra és borszékék festését, tisztítását vállalom. Jeninek. Pajz Kujundžićeva ulica 4 (Uri Kaszinóval szemben). 8649

Levélpapír, vászon és bankposta minden színben, különlegesség. Számlák, szállítólevelek, megrendelési könyvek perforálva és írtve. Borítók, ablakos és az összes más kereskedelmi és irodai különlegességek. Bankoknak és más vállalatoknak üzleti könyvek, kézikönyvek minden nagyságban, kiváló minőségben. — Zsákjelen, mintacsakós, piszkát és röpívelek. A legmodernebb színnyomtatás olcsón és gyorsan készülnek.

TIPOGRAFIA

nyomdavállalatnál 7957
NOVI-VRBASZ.

Mészáros- és hentesegedekeket keresek, akik tőkén jól tudnak dolgozni, azonnali belépésre. Bencsik Ferenc mészáros és hentes, Senta, Szénatér. 8607

Vas- és fémöntvények

gyárt, nikkelez és galvanizál: 9333
KRAUSZ
VELIK-BECSKEREK,
a fővárosi palota mellett.
TELEFON SZÁM 329.

Könyvtárszót felvesz Kréai könyvkereskedése. 8676

RÉVAI ADOLF SUBOTICA

Csárkepiac, (Kisközi) Telefon 551.

Fával égetett elsőrendű építőmész, beremendi kőből égetett téglabazmész, beoćini portland cement, vízhez vellazott faszén, vagonközvetítésben és csónyban 7003
FASZÉN CSOMAGOLVA IS KAPHATÓ!

FAKERESKEDŐK RÉSZÉRE

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS A KOVINI BANK R. T.

faosztály Kovin (Banat)
Fűrés, építőanyag úgy kemény mint puhafában, gőmbfa, szőlőszőlő mindenkor raktáron. Kívánatra minden méret vágatik. Eladás engros és detailban.

Irodákasszonyt keresek, ki a német nyelvben jártas. Cím a kiadóban. 8659

Kifutóflut felveszünk. Cím a kiadóban. 8662

KLEIN GÉZA

fűszer- és gyarmatáru nagykereskedés Subotica

UJ DELIGYÜMÖLCS

Közvetlen behozatal Olaszországból és Görögországból
Mazsolaszőlő, malagaszőlő füge kozorus és baras, Jánoskényérmézes olasz citrom, narancs, mandula Bari, magyaróból, arancini, citronád, ananász.

Viszontelárusítóknak nagy árrendelmény.

Kérjen árajánlatot!
Interurban telefon 55.

Fodrászüzletelmez társat keresek. Megnyezés esetén teljesen is átvehető. Jávor Lajos fodrász, St. Bećej. Peter király ulica 29. 8658

Asztalos mestereknek azonnal szállíthatók minden mennyiségű külföldi nemzeti

FURNIERT

ugyiszintén földfurniert, szombati raktárból
Spišket Herman Szabot
Raktár: Karagyergye ulica broj 8. — Telefon: 2-29.
Lakás: Florianova ulica broj 3. — Telefon 2-28.

Dada kerestetik számára két kis gyermek mellé. Lehet asszony is gyermekével. Bővebbet: Birkáss István földbirtokos Subotica, Senoe ulica 18 (volt Ben-uca). 8687

Keresek mielőbbi belépésre megbízható, idősebb német kisasszonyt szerb nyelvismerttel. Rausch Edéné, Ožaci. 8638